

velik kos kruha, ki ga bodo glodali z lahko in mirno vestjo sami in njihove družine, drugače se obeta na šolskem polju velik polom.

Naši predniki, ki so bili v pravem pomenu hlapeci onih ljudi, kateri nam jemljejo še vedno ugled in spoštovanje, kjer le morejo, so bili grobokopi učiteljskega ugleda med našim ljudstvom. Z borno hlapčevsko plačo so bili učitelji mežnarji, orglavci in poljedelci. Več izmed njih si je štel v veliko čast in srečo, da so bili celo občinski tajniki. Kakor je pihala sapa iz farovža, so morali ti trpini živeti, delati in se vesti. Farovška kuharica jim je bila gospodinja, duhoven pa gospodar. Ako se je zameril enemu ali drugemu, mu je bilo gorje. Ne čudimo se, da je prišlo do tega, da je bil učitelj v zasmeh pri ljudstvu, in ta zasmeh in preziranje je prišlo v kri in meso našemu narodu. Bodi učitelj še tako delaven, značajan, lepega vedenja in z vsemi dobrimi lastnostmi, ima vendar pri preprostem ljudstvu farovška kuharica več ugleda kakor on. Zakaj pa tako? Ker je učitelj še vedno siromak, kakršnen je bil nekdanj. Naše ljudstvo ima v čisljih in veljavi le take ljudi, ki imajo kaj pod palcem, naj bodo potem ti kakršnega značaja koli hočejo: čislani so in spoštovani, ker imajo denar, ker niso odvisni od nikogar in nobenemu podložni in v strahu. Denar je bil in bo sveta vladar. Zlatemu teletu se klanja še vedno ves svet.

„Ta pa vidi vse prečno,“ poreče kdo, „saj živim med ljudstvom in uživam ugled in spoštovanje, to ni res tako.“ Uživaš res ugled in spoštovanje, dokler vlečeš z roko po dlaki navzdol, dokler ne prideš s tem dobrim ljudstvom navskriž v kateremkoli oziru. Ako pa ne moreš ali nočeš tako plesati, kakor ti drugi godejo, videl boš kmalu, kje je tvoj ugled in tvoje spoštovanje. V posmeh in zaničevanje boš občini, čeprav nisi napravil nobenemu nič slabega. To pozizkuša lahko vsak zaveden in napreden učitelj v sedanjih pasjih časih.

Na preprosto ljudstvo se ne smemo ozirati, poreče drugi, ker je nevedno in preprosto, potrpeti se mora res veliko, a v zadoščenje imamo ugled in spoštovanje pri omikanih ljudeh. Motiš se! Ti res priznavajo celo javno naše trudapolno delo, važnost ljudske omike in našega stanu, ko pa pride čas, da bi nam pokazali tudi javno to priznanje, se vse to prekuene v preziranje. Navedemo naj samo eden zgled. Objavimo ga prihodnjič.

(Konec.)

Ukazi in odredbe šolskih oblastev.

K. k. Landesschulrat für Krain.

Z. 805.

Laibach, am 23. Februar 1903.

Um die Erreichung des für die Volksschulen festgesetzten Lehrzieles auch bezüglich jener Schüler in Städten und Märkten mit achtjähriger Alttagsschulpflicht, welchen im Sinne des § 17 des L. G. vom 29. April 1873 L. G. Bl. Nr. 21, von der Bezirksschulbehörde, wenn sie das 12 Lebensjahr zurückgelegt und die Gegenstände der Volksschule vollständig inne haben, die Entlassung bewilligt werden kann, möglichst zu sichern, werden die Bezirksschulbehörden beauftragt, vor Erteilung der Bewilligung genau zu prüfen, ob die gesetzlichen Voraussetzungen hierfür gegeben sind, und zutreffenden Falles auch zu erwägen, ob überdies besonders rücksichtswürdige Umstände vorliegen, welche die ausnahmsweise Erteilung einer derartigen Bewilligung rechtfertigen.

Die Bezirksschulbehörden werden angewiesen, über alle jene Schulkinder in Städten und Märkten, welchen die vorzeitige Entlassung aus der Schulpflicht auf Grund der citirten Gesetzesstelle bewilligt worden ist, dem Landesschulrate jährlich am Schlusse des Schuljahres ein namentliches Verzeichnis unter Anschluß von Abschriften der Entlassungszeugnisse, sowie unter Angabe der für die Entlassung maßgebenden Gründe vorzulegen. Eventuell ist die Fehlanzeige zu erstatten.

Bezüglich des Zeitpunktes der Entlassung wird bestimmt, daß dieselbe nur am Schlusse des Schuljahres erfolgen kann.

Der k. k. Landespräsident:

Hein m. p.

Schlagwort:

Entlassung aus der Schulpflicht in Städten und Märkten mit achtjähriger Schulpflicht.

Dopisi.

Kranjsko.

Izpod—ških planin. Gosp. urednik! Evo me! A oprostite mi, ker se nisem že toliko časa oglasil. V resnici ne vem, ali sem še na svetu ali ne, tako dobro se mi godi. In čujte! To je gola istina. V naši zagorski vasici je res prav idilično in tu so ljudje prav po božji volji. „Slovenec“ je zadnjič enkrat pisal, kdo mora skrbeti za izboljšanje našega finančnega osliča. In kar „Slovenec“ piše, recte dr. Ivan Strelec zapove, to je našim ljudem sveto. Naša vas šteje 12 bogatašev, ki imajo več kakor 5000 kron na leto. In čujte, gosp. urednik, kaj se je zgodilo že s 1. majem. Ker zgledi vlečejo — mi je prinesel takoj ob 7. uri zjutraj naš prečastiti gosp. župnik svoj — obolus na „učiteljski žrtvenik“ — 50 kron kakor prvi, pokoreč se želji svojega voditelja s pristavkom, da to ponovi vsako leto in pripomnil je bolj tiho, da to store i ostali 11 bogatini. To je bilo moje sree srečno, ko bi takrat imel pred seboj onega učiteljskega dobrotnika, ki nam je naklonil to knežjo plačo, bi mu padel okrog vratu ter se zjokal iz samega veselja, blagoslavljajoč ga, da so nam ga nebesa poslala kot rešitelja iz sužnosti. — — —

Ali to moje veselje mi je takoj tisti dan pokvaril „Slovenski Narod“. Dobil sem namreč slučajno v roke ono številko tega lista, kjer tako čudno piše o publikacijah „Šolske Matice“. Ta list mi je prišel po ravno tako nenavadni poti v roke kakor nekemu tovarišu tajna kvalifikacija celega okraja; iz te številke namreč je bil napravljen uradni zavitek. — — „Slovenski Narod“ se je namreč jezil, zakaj se je tiskal „Pedagoški letnik“ v „Katoliški tiskarni“. — Oj, ti otročja naivnost ti, sem si mislil. Ali ni to čisto pravilno po vseh božjih in človeških postovah? To je vendar prav, da se tiskajo knjige, namenjene po ogromni večini naprednemu učiteljstvu, v oni isti tiskarni, kjer se je natisnilo že toliko in toliko pamfletov in laži o tem učiteljstvu. — Kdor ne verjame, naj čita „Slovenca“ in „Domoljuba“.

Kako že pravi sv. pismo? „Ako te kdo udari na desno lice, mu nastavi še levo.“

Kdaj prične tiskati „Katoliško tiskovno društvo“ svoje publikacije v „Narodni tiskarni“? Radovednež.